

ВИСОКА ШКОЛА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА ЗА
ВАСПИТАЧЕ „МИХАИЛО ПАЛОВ“- Вршац, Србија
UNIVERZITET DE VEST "AUREL VLAJKU" Arad - Rumunija

UDK 371.95

ISSN 1820-1911

METODOLOŠKI PROBLEMI ISTRAŽIVANJA DAROVITOSTI

Z B O R N I K 18

Vršac - Arad, 2013.

Izdavači:
Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov“ – Vršac
Universitatea de Vest „Aurel Vlaicu“, Arad, Romania

Za izdavače:
akademik Lizika Mihuc
akademik Grozdanka Gojkov

Zbornik uredili:
akademik Grozdanka Gojkov, doc. dr Aleksandar Stojanović

Redakcija:

prof. dr A. Ilika, Arad, Rumunija	dr M. Maran
prof. dr S. Kurteš, Kembriđž, V. Britanija	doc. dr A. Gojkov – Rajić
prof. dr M. Zuljan, Ljubljana, Slovenija	doc. dr J. Prtljaga
dr A. Kolak, Zagreb, Hrvatska	doc. dr T. Nedimović
akademik M. Milin, Arad, Rumunija	dr E. Činč
prof. dr Lj. Kevereski, Bitolj, Makedonija	doc. dr Aleksandar Stojanović,
prof. dr V. Nojman, Temišvar, Rumunija	gl. i odgovorni urednik
dr N. Sturza – Milić	

Anonimne recenzije (domaće i inostrane)

Lektor i prevodilac rezimea:
engleski jezik - dr Jelena Prtljaga

Lektori:
mr Dragana Josifović (srpski jezik)
dr Branduša Žujka (rumunski jezik)

Likovni urednik:
Stanislav Suhecki

Tehnički urednik:
doc. dr Aleksandar Stojanović

ISSN 1820-1911
ISBN 978-86-7372-171-2

Štampa: Tuli, Vršac
Tiraž: 200 primeraka

**METODOLOŠKI PROBLEMI
ISTRAŽIVANJA DAROVITOSTI**

**ASPECTELE METODOLOGICE ÎN
CERCETAREA SUPRADOȚĂRII**

**METHODOLOGY ISSUES IN
GIFTEDNESS RESEARCH**

ZBORNİK VISOKE ŠKOLE STRUKOVNIH STUDIJA ZA
VASPITAČE "MIHAILO PALOV" - VRŠAC

MEĐUNARODNI NAUČNI SKUP
"METODOLOŠKI PROBLEMI ISTRAŽIVANJA DAROVITOSTI"

Sadržaj:

	str.
Uvodne napomene	11
Učesnici skupa	16
I Impulsi za diskusiju	
Slavica Ševkušić: STATUS KVALITATIVNIH ISTRAŽIVANJA U OBLASTI OBRAZOVANJA DAROVITIH	25
II Saopštenja i diskusija	
Milica Andevski, Željko Vučković, Jasmina Arsenijević: MODELI INTEGRACIJE METODA U ISTRAŽIVANJU DAROVITOSTI DAROVITI U DISKURSU	39
Radovan Antonijević: POSTIGNUĆE DAROVITIH UČENIKA U OKVIRU STUDIJE TIMSS.....	54
Ana Ban, Sofija Vrcelj: KAKO PREPOZNATI NADAREN OG UČENIKA?	62
Blanka Bogunović, Gordana Karan i Jelena Dubljević: VEŠTINE IZVOĐENJA KAO POKAZATELJI RAZVOJA MUZIČKI DAROVITIH	78
Euđen Činč: KOMPETENCIJE VASPITAČA I MOGUĆI UZROCI POGREŠNIH METODOLOŠKIH PRISTUPA IDENTIFIKACIJI MUZIČKI DAROVITE DECE	89
Mirko Dejić, Krstivoje Špijunović, Savo Čebić: NESTANDARDNI ZADACI U FUNKCIJI IDENTIFIKACIJE MATEMATIČKIH SPOSOBNOSTI	96
Stela Dragulin: CHILD PRODIGIES: GIFTEDNESS AND INTELLIGENCE .	112
Loredana Drobot: COUNSELING PARENTS WITH GIFTED CHILDREN	123
Bosiljka Đorđević: FAKTORI (NE) USPEHA DAROVITIH I KREATIVNIH ŽENA - METODOLOGIJA PROCENJIVANJA I OCENJIVANJA	129
Jovan Đorđević: METODOLOŠKA ISTRAŽIVANJA DRUŠTVENO - MORALNOG RAZVOJA I VASPITANJA DAROVITIH	140
Ivan Ferbežer: EKSPERIMENTI IN IZKUŠNJE O SOCIALNIH KOMPETENCAH NADARJENIH OTROK	150
Gabriela-Felicia Georgevici: GIFTED EDUCATION - A CHALLENGE FOR CONTEMPORARY SCHOOL	161

Vladimir Glagolev: ОДАРЕННОСТЬ СКВОЗЬ ПРИЗМУ МАКРОКУЛЬТУРНЫХ УСТАНОВОК ЛИЧНОСТИ	167
Grozdanka Gojkov: METATEORIJSKI KONCEPTI I PROUČAVANJE METAKOGNICIJE DAROVITIH	182
Ljiljana Krneta, Emina Simunić: PODSTICANJE EMOCIONALNE KOMPETENTNOSTI DAROVITIH UČENIKA U ŠKOLI ...	200
Zora Krnjaić: IZAZOVI ISTRAŽIVANJA DAROVITOSTI U EKOLOŠKI VALIDNOM KONTEKSTU	215
Dušanka Lazarević: IDENTIFIKOVANJE DAROVITOSTI UČENIKA – OSLONCI U BLUMOVOJ TAKSONOMIJI	221
Slavica Maksić, Mirosava Đurišić-Bojanović: PREGLED ISTRAŽIVANJA O IMPLICITNIM TEORIJAMA KREATIVNOSTI	227
Jelena Maksimović: KVALITATIVNA STUDIJA SLUČAJA U ISTRAŽIVANJIMA DAROVITOSTI	237
Danilo Ž. Marković: SOCIJALNA EKOLOGIJA I METODOLOŠKI PROBLEMI ISTRAŽIVANJA OBRAZOVANJA I USMERAVANJA DAROVITIH	248
Tanja Nedimović: PODBACIVANJE DAROVITIH – MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA KVANTITATIVNIH ISTRAŽIVANJA	254
Lavinia Nițulescu, Alina Vișan: THE IMPACT OF GROUP EXERCISES ON CREATIVITY	262
Dario Saftich: NADARENOST I PRINCIP NEODREĐENOSTI	267
Маргарита Силантьева: МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВАНИЯ ОПРЕДЕЛЕНИЯ ГРАНИЦ ОДАРЕННОСТИ И ВОЗМОЖНОСТЕЙ ЕЕ ДИВЕРСИФИКАЦИИ В СВЕТЕ ПОДХОДОВ СОВРЕМЕННОЙ ФИЛОСОФИИ КУЛЬТУРЫ	271
Dragica Stanojlović: METODOLOŠKE SPECIFIČNOSTI U PROUČAVANJU SOCIJALIZACIJE DAROVITE DECE	285
Milena Stipić, Radovan Grandić: NOVI TOKOVI U ISTRAŽIVANJU DAROVITOSTI	297
Petar Stojaković: POSTUPAK META-ANALIZE I PROUČAVANJE POVEZANOSTI VARIJABLI REDA ROĐENJA I DAROVITOSTI (KREATIVNOSTI)	307
Aleksandar Stojanović: METODOLOŠKA OGRANIČENJA U PROUČAVANJU MORALNOSTI DAROVITIH UČENIKA	319
Ljubivoje Stojanović: ISTRAŽIVANJE DAROVITOSTI KAO KREATIVNE RAZLIČITOSTI U TEOLOŠKOM KONTEKSTU	331
Nataša Sturza Milić: PROVERA METRIJSKIH KARAKTERISTIKA BATERIJE MOTORIČKIH ZADATAKA ZA IDENTIFIKACIJU MOTORIČKI DAROVITE DECE	346
Tomislav Suhecki: METODE U IDENTIFUKACIJI LIKOVNE DAROVITOSTI	361
Aleksandra Šindić, Ranko Rajović, Nenad Suzić: PRIMJENA NTC SISTEMA UČENJA U POČETNOM MUZIČKOM OPISMENJAVANJU	366

Krstivoje Špijunović, Milenko Kundačina, Sanja Maričić: METODOLOŠKI PROBLEMI PROUČAVANJA DAROVITOSTI ZA MATEMATIKU	382
Uroš V. Šuvaković: BIOGRAFSKI METOD (METOD ŽIVOTNE PRIČE) U ISTRAŽIVANJU DAROVITOSTI	389
Jasminka Zloković, Petra Polić: OBITELJ KAO (NE)POTICATELJ NADAREN OG DJETETA	400
Sladana Zuković, Jovana Milutinović: METODOLOŠKI ASPEKTI ISTRAŽIVANJA PORODICE KAO SREDINSKOG FAKTORA RAZVOJA DAROVITOSTI.....	409
Snežana Babić-Kekez: AKCIONA ISTRAŽIVANJA U FUNKCIJI PLANIRANJA RADA SA DAROVITIM STUDENTIMA	417
Mojca Jurišević, Janez Vogrinc: CURRENT METHODOLOGICAL ISSUES IN IDENTIFICATION OF GIFTED STUDENTS IN SLOVENIA	424
Valerija Večei-Funda, Jelena Portner Pavičević: DAROVITOST, KREATIVNOST I HUMOR	440
Biljana Vujašin: METODOLOŠKE SPECIFIČNOSTI PREPOZNAVANJA DAROVITOSTI U POSEBNOJ POPULACIJI („HENDIKEPIRANI DAROVITI“)	447

III Prikaz knjige

Ivan Ferbežer: TALENTI 2000-2010, PODSTICAJI DAROVITIM UČENICIMA I UČENICAMA NAGRAĐIVANJEM I PROMOVISANJEM NJIHOVIH POSTIGNUĆA. UREDILA DR OLGICA TOMIĆ, POKRAJINSKI SEKRETARIJAT ZA SPORT I OMLADINU, NOVI SAD, 2012.	457
--	-----

THE BOOK OF COLLECTED ARTICLES OF
THE PRESCHOOL TEACHER TRAINING COLLEGE
"MIHAILO PALOV" - VRŠAC

INTERNATIONAL CONFERENCE
"METODOLOGY ISSUES IN GIFTEDNESS RESEARCH"

Contents:

	page
Introductory remarks	11
Conference participants	16
I Discussion impulses	
Slavica Ševkušić: THE STATUS OF QUALITATIVE RESEARCH IN THE FIELD OF GIFTEDNESS AND GIFTED EDUCATION	25
II Paper presentations and discussion	
Milica Andevski, Željko Vučković, Jasmina Arsenijević: MODELS OF METHODS INTEGRATION IN STUDYING GIFTEDNESS IN A DISCOURSE	39
Radovan Antonijević: ACHIEVEMENT OF GIFTED STUDENTS IN THE TIMSS	54
Ana Ban, Sofija Vrcelj: HOW TO IDENTIFY A GIFTED STUDENT?.....	62
Blanka Bogunović, Gordana Karan i Jelena Dubljević: PERFORMANCE SKILLS AS MUSICALLY GIFTED DEVELOPMENT INDICATORS	78
Euđen Činč: THE COMPETENCES OF PRESCHOOL TEACHERS AND POSSIBLE CAUSES OF WRONG METHODOLOGICAL APPROACHES TO IDENTIFICATION OF MUSICALLY GIFTED CHILDREN	89
Mirko Dejić, Krstivoje Špijunović, Savo Čebić: NON-STANDARD TASKS IN THE FUNCTION OF MATHEMATICAL ABILITIES IDENTIFICATION.....	96
Stela Dragulin: CHILD PRODIGIES: GIFTEDNESS AND INTELLIGENCE .	112
Loredana Drobot: COUNSELING PARENTS WITH GIFTED CHILDREN	123
Bosiljka Đorđević: THE FACTORS OF (UNDER) ACHIEVEMENT OF GIFTED AND CREATIVE WOMEN METHODOLOGY OF APPRAISAL AND EVALUATION.....	129

Jovan Đorđević: AN OVERVIEW OF METHODOLOGICAL RESEARCH ON SOCIAL AND MORAL DEVELOPMENT AND UPBRINGING OF THE GIFTED.....	140
Ivan Ferbežer: EXPERIMENTS AND EXPERIENCES ABOUT SOCIAL COMPETENCES OF GIFTED CHILDREN	150
Gabriela-Felicia Georgevici: GIFTED EDUCATION - A CHALLENGE FOR CONTEMPORARY SCHOOL	161
Vladimir Glagolev: ОДАРЕННОСТЬ СКВОЗЬ ПРИЗМУ МАКРОКУЛЬТУРНЫХ УСТАНОВОК ЛИЧНОСТИ	167
Grozdanka Gojkov: META-THEORETICAL CONCEPTS AND RESEARCH ON METACOGNITION OF THE GIFTED	182
Ljiljana Krneta, Emina Simunić: ENCOURAGING EMOTIONAL COMPETENCY OF GIFTED STUDENTS IN SCHOOL	200
Zora Krnjaić: CHALLENGES OF GIFTEDNESS RESEARCH WITHIN ECOLOGICALLY VALID CONTEXT.....	215
Dušanka Lazarević: IDENTIFICATION OF STUDENT GIFTEDNESS - SUPPORTS IN BLOOM'S TAXONOMY	221
Slavica Maksić, Mirosava Đurišić-Bojanović: A REVIEW OF RESEARCH ON IMPLICIT CREATIVITY THEORIES	227
Jelena Maksimović: A CASE STUDY IN QUALITATIVE GIFTEDNESS RESEARCH	237
Danilo Ž. Marković: SOCIAL ECOLOGY AND THE SOLUTION OF METHODOLOGY PROBLEMS IN GIFTEDNESS RESEARCH.....	248
Tanja Nedimović: UNDERACHIEVEMENT OF THE GIFTED - POSSIBILITIES AND LIMITATIONS OF QUANTITATIVE RESEARCH	254
Lavinia Nițulescu: THE IMPACT OF GROUP EXERCISES ON CREATIVITY	262
Dario Saftich: GIFTEDNESS AND PRINCIPLE OF IRRESOLUTENESS	267
Маргарита Силантьева: МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВАНИЯ ОПРЕДЕЛЕНИЯ ГРАНИЦ ОДАРЕННОСТИ И ВОЗМОЖНОСТЕЙ ЕЕ ДИВЕРСИФИКАЦИИ В СВЕТЕ ПОДХОДОВ СОВРЕМЕННОЙ ФИЛОСОФИИ КУЛЬТУРЫ	271
Dragica Stanojlović: SPECIFIC METHODOLOGY IN THE STUDY OF GIFTED CHILDREN	285
Milena Stipić, Radovan Grandić: NEW TRENDS IN GIFTEDNESS RESEARCH	297
Petar Stojaković: META-ANALYSIS AND INVESTIGATION OF CONNECTION BETWEEN BIRTH ORDER AND GIFTEDNESS (CREATIVITY).....	307
Aleksandar Stojanović: METHODOLOGY LIMITATIONS IN THE RESEARCH ON MORALITY OF THE GIFTED	319
Ljubivoje Stojanović: EXPLORATION OF ABILITY AS A CREATIVE DIVERSITY IN THEOLOGICAL CONTEXT	331
Nataša Sturza Milić: VALIDATION OF METRICAL CHARACTERISTICS OF MOTOR TASK BATTERY FOR IDENTIFICATION OF MOTOR GIFTED CHILDREN	346
Tomislav Suhecki: METHODS IN IDENTIFICATION OF ART GIFTEDNESS ..	361

Aleksandra Šindić, Ranko Rajović, Nenad Suzić: APPLICATION OF NTC SYSTEM OF LEARNING IN EARLY MUSIC LITERACY	366
Krstivoje Špijunović, Milenko Kundačina, Sanja Maričić: METHODOLOGICAL PROBLEMS IN THE STUDY OF GIFTEDNESS FOR MATHEMATICS	382
Uroš V. Šuvaković: BIOGRAPHICAL METHOD (LIFE STORY METHOD) IN RESEARCHING TALENT	389
Biljana Vujasin: SPECIFIC METHODOLOGY FEATURES OF GIFTEDNESS IDENTIFICATION IN SPECIAL POPULATION (“THE HANDICAPPED GIFTED”)	400
Jasminka Zloković, Petra Polić: THE ROLE OF FAMILY IN ENCOURAGING A gifted child	409
Sladana Zuković, Jovana Milutinović: VALUES IN GIFTED EDUCATION	417
Snežana Babić-Kekez: ACTION RESEARCHES IN FUNCTION OF PLANNING OF WORK WITH GIFTED STUDENTS	417
Mojca Jurišević, Janez Vogrinc: CURRENT METHODOLOGICAL ISSUES IN IDENTIFICATION OF GIFTED STUDENTS IN SLOVENIA	424
Valerija Večei-Funda, Jelena Portner Pavičević: ABILITY, CREATIVITY AND HUMOR	440
Biljana Vujasin: SPECIFIC METHODOLOGY FEATURES OF GIFTEDNESS IDENTIFICATION IN SPECIAL POPULATION.....	447

III Book Reviews

Ivan Ferbežer: TALENTI 2000-2010, PODSTICAJI DAROVITIM UČENICIMA I UČENICAMA NAGRAĐIVANJEM I PROMOVISANJEM NJIHOVIH POSTIGNUĆA. UREDILA DR OLGICA TOMIĆ, POKRAJINSKI SEKRETARIJAT ZA SPORT I OMLADINU, NOVI SAD, 2012.	457
---	-----

UVODNE NAPOMENE

Metodološki problemi poslednjih decenija potresaju "istraživački svet". Sukobi paradigmi, pojava novih, pokušaji triangulacije, samo su neke od tačaka oko kojih se diskusije ne stišavaju, a istraživači, propuštajući kroz fokus sopstvenih istraživanja pokušavaju da, različitim metodološkim aparaturama, dođu do odgovora na pitanja koja se često tiču i samog određenja, definicije fenomena, testiraju pretpostavke, ideje, teorijske postavke, pa i ponuđene modele za rešavanje pomenutih i drugih pitanja, i u tome nailaze na potrebe razjašnjavanja dometa i ograničenja metodoloških paradigmi i pristupa. Ovo je posebno evidentno na polju istraživanja darovitosti što je iniciralo posvećivanje 18. okruglog stola tematici METODOLOŠKI PROBLEMI U ISTRAŽIVANJU DAROVITIH, a ishod je monografija koja je pred nama.

Cilj diskusija na okruglom stolu bio je da pomognu rasvetljavanju metodoloških pitanja istraživanja darovitosti koja su od krucijalnog značaja za definisanje pojmova, identifikaciju i druga pitanja koja su u osnovi strateških odluka podsticanja darovitih i time pomogne praksi u primeravanju nastavnih metoda stilovima i strategijama učenja darovitih. Diskusije su se odnosile na traganja za odgovorima na direktna pitanja koja su bila posvećena sledećem:

- kako definicije darovitosti i njihov referentni okvir utiču na metodologiju proučavanja darovitosti;
- teorija haosa, determinisanosti... kao osnove za proučavanje darovitih i stvaranje strategija za njihov razvoj;
- teoriji haosa i determinisanosti kao osnove za tumačenje nalaza istraživanja koje nisu dosadašnje paradigme mogle da objasne;
- pitanje argumentacije stvaralačke superiorne performanse, odnosno procene koje se zasnivaju na sistemu ekspertske performanse – novi uglovi posmatranja dugo vođenih rasprava o tome da li postoje empirijski dokazi da se potvrde razlike između darovitosti i postignutog nivoa postignuća - koji bi opšti teorijski sistemi utvrđivali naučne kriterijume za prihvatljive dokaze superiorne performanse (superiorna performansa i vežbanje - psihološke adaptacije u kasnijim

psihološkim adaptacijama i kompleksni kognitivni mehanizmi); način za ispitivanje dokaza za urođene talente;

- pitanje pouzdanih dokaza za urođene prepreke za postizanje elitnih postignuća kod zdravih pojedinaca tradicionalno objašnjavala konceptom urođenog talenta ili darovitosti - argumentacija za urođeni talenat i pretpostavke da mnoge ekstremne individualne razlike prkose objašnjenju kada je reč o poznatim mehanizmima za učenje i razvoj;
- kako utvrditi empirijske dokaze superiorne performanse;
- da li su urođena darovitost ili talenti nužni kako bi se dostigli visoki nivoi performansi;
- pitanje složenosti konstrukata (inteligencije, stvaralaštva, strategija u učenju, kognitivnog stila...) i metodološka ograničenja u definisanju ovih pojmova;
- ograničene metodološke mogućnosti bavljenja složenim, hipotetičkim strukturama kao prepreka u sigurnijem proučavanju kognitivnog funkcionisanja ličnosti; mogućnosti da se prevaziđu jednostranosti kognitivnog i personalističkog viđenja kognitivnog funkcionisanja, kao i da se njime razreše sveobuhvatne i autentične nepoznanice zakonitosti sklopa ličnosti i sposobnosti;
- sistem veza u problemu odnosa kognitivnih i personalističkih teorija i pitanje definisanja i merenja darovitosti;
- pitanje Zasnovane teorije, kao opšte metodologije za razvijanje teorija na podacima koji se sistematski prikupljaju i analiziraju; međuticaji između analize i prikupljanja podataka; komparacija i kombinacijama sa drugim metodologijama (kvantitativna, fenomenologija i sl.);
- teorija determinističkog haosa kao osnova za tumačenje nalaza o pretvaranju potencijala u ostvarenja;
- epistemološki pogledi u saznoj rekonstrukciji ključnih pojmova uporišta moderne nauke (linearnost, predvidljivost i kompleksnost...);
- redukcionistički pristup u istraživanju društvenih fenomena i ograničenja uobičajene linearne nauke...;
- prognostička valjanost kvantitativnih nalaza i verifikacija naučnih hipoteza;
- ontološka matrica i korespodencija između različitih strateških modela koji odgovaraju određenim nivoima ontološke kompleksnosti (podela na nomotetske i idiografske);

- pitanje mogućnosti da se u istraživanju darovitosti koriste matematičke metode, makar s ograničenom heurističkom vrednošću;
- teorija polja kao referentni okvir determinističkog haosa na polju metodologije darovitih;
- darovitost i dokazi za stvaralačku performansu;
- kriterijumi dokaza darovitosti i visokih nivoa performanse; reproduktivni zadaci i superiorna performansa; pristup ekspertskoj performansi i testovi kognitivnih sposobnosti...;
- kvalitativne procene darovitosti;
- kvalitativna istraživanja koncepcija o darovitosti: koncepcije roditelja, nastavnika, eksperata;
- snage i slabosti različitih testova za procenu darovitih učenika;
- studija slučaja u proučavanju darovite dece i mladih – mogućnosti i ograničenja;
- metodološki pristupi u proučavanju „podbacivanja“ darovitih i talentovanih;
- metodološki pristupi problemu identifikacije darovitih: kvantitativni vs. kvalitativni;
- miksmetodska istraživanja u oblasti obrazovanja darovitih i talentovanih učenika;
- različiti pristupi u proučavanju socijalizacije darovite dece i mladih;
- „životna priča“ kao pristup proučavanju darovitosti;
- kontekstualne studije porodice darovitih i talentovanih učenika;
- interpretativni pristupi u proučavanju darovitosti: proširivanje oblasti;
- pristupi proučavanju „unutrašnje“ perspektive darovitih i talentovanih: domen značenja;
- ograničenja kvantitativnih istraživanja u oblasti darovitosti;
- etnografski pristup u proučavanju konteksta obrazovanja darovite dece i mladih;
- dekonstrukcija kao metod u proučavanju obrazovanja darovitih.

U zborniku se, tako, diskutuju brojna značajna pitanja savremenih tokova istraživanja darovitosti. Sagledavaju se modeli integracija metoda u istraživanju darovitosti kroz prizmu vremena, postmoderne u kojoj se čvrsto povezani svetovi i stilovi života razilaze, traže se strategije istraživanja kojima se dolazi do tačnih i potpunih opisa, uz uzimanje u obzir tačke gledišta subjekta; naglašava se otvorenost prema iskustvima i principi konstrukcije koji

kvalitativnim istraživanjima daju centralno mesto u stvaranju teorija zasnovanih na predmetu (Zasnovane teorije). Takođe se diskutuju granice između kvalitativnih i kvantitativnih metodoloških pristupa i metodološke osnove za integraciju ovih pristupa i ukazuje na prednosti integracije metoda, ali i na nekompatibilnosti i druge probleme.

Pažnju će, svakako, zadržati pitanja poput: mogućnosti da se TIMSS studijama sagledaju obrazovna postignuća darovitih kontekstualno; metodološki problemi identifikacije darovitih, posebno identifikacije kreativnosti; mogućnosti da se ispitivanjem individualne kreativnosti uoče ključni indikatori kreativnosti, kao i zablude i konfuzije u identifikaciji u oblastima poput: jezika, matematike, muzike, likovnog, proučavanju porodice kao faktora podsticanja darovitosti; uloge i značaja akcionih istraživanja u stvaranju strategije za podsticanje darovitosti; odnos metodologije identifikacije darovitih i uspeha, odnosno neuspeha u školskom sistemu; mapiranje kao metodološki postupak u istraživanju darovitosti; instrukcioni pristup kao nova istraživačka paradigma; aktuelna metodološka pitanja na području identifikacije darovitih u Rumuniji, Makedoniji, Bosni i Hercegovini; metodološki izazovi proučavanja darovitosti iz ugla genetike; meta-analiza kao metod u istraživanju darovitosti - dometi i ograničenja; Blumova taksonomija kao oslonac u identifikaciji darovitosti; prednosti studije slučaja, holističkog i hermeneutičko-fenomenološkog pristupa u proučavanju darovitosti; Mõnksova kritika Renzulijeve teorije darovitosti i strukturisanje modela interakcije između njih; metodološki pristupi opisu fenomena darovitosti iz ugla duhovne samorazvijenosti; ugao neodređenosti, determinizma i determinističkog haosa u predviđanju ostvarenja darovitosti...

Pomenuta pitanja iz više aspekata mogu se uzeti kao doprinos preispitivanju ontoloških i epistemoloških pretpostavki o prirodi saznanja, a time i metodološke osnove razvoja koncepata darovitosti. Put kojim je proučavanje fenomena darovitosti išao je put različitih koncepata: od normativnih, preko empirijskih i hermenutičkih do teorije sistema i sada već teorije determinističkog haosa i teorije svega, a ocene istraživača u ovom zborniku blizu su saglasju da doprinos ovih metodoloških koncepata u istraživanju fenomena darovitosti nije bio adekvatan namerama, tj. da fenomen darovitosti, kao ni načini njegovog podsticanja nisu u pravoj meri objašnjeni. Nagoveštavaju se, zato, novi metodološki koncepti koji obećavaju nove mogućnosti u smislu veće sigurnosti predviđanja manifestovanja i podsticanja

kompleksne pojave darovitosti. Pomenute ideje i stavovi u tekstovima predstavljaju sveže tonove u diskusiji na ovu temu, kao i interesantne metodološke poglede, a poseban ugao svemu ovome daje činjenica da dolaze iz 8 evropskih država i da su diskutovani od strane 91 učesnika skupa u okviru 31 naslova u zborniku (Engleska, Rusija, Rumunija, Makedonija, Slovenija, Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Srbija).

Prof. dr Grozdanka Gojkov

UČESNICI 18. OKRUGLOG STOLA

Славица Шевкушић, научни сарадник, Институт за педагошка истраживања - Београд
СТАТУС КВАЛИТАТИВНИХ ИСТРАЖИВАЊА У ОБЛАСТИ ОБРАЗОВАЊА
ДАРОВИТИХ- УВОДНИ ИМПУЛСИ

Ion Albulescu, Mirela Albulescu
Babes-Bolyai University Faculty of Psychology and Sciences of Education - Cluj-Napoca, Romania
THE ROMANIAN STUDENTS' RESULTS AT THE PISA EVALUATIONS: FAILURES,
EXPLANATIONS AND SOLUTIONS / REZULTATI RUMUNSKIH UČENIKA NA PISA
TESTOVIMA: NEUSPESI, OBJAŠNJENJA I REŠENJA

Milica Andevski, Filozofski fakultet, Novi Sad
Željko Vučković, Pedagoški fakultet, Sombor
Jasmina Arsenijević, Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača, Kikinda
MODELI INTEGRACIJE METODA U ISTRAŽIVANJU DAROVITOSTI

Радован Антонијевић, Филозофски факултет Универзитета у Београду - Одељење за
педагогију и андрагогију
ПОСТИГНУЋЕ ДАРОВИТИХ УЧЕНИКА У ОКВИРУ СТУДИЈЕ TIMSS

Звездан Арсић - Филозофски факултет, Косовска Митровица
МЕТОДОЛОШКИ ПОСТУПЦИ У ИДЕНТИФИКАЦИЈИ И ПРАЋЕЊУ ДАРОВИТИХ
УЧЕНИКА У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ

Snežana Babić-Kekez, Prirodno-matematički fakultet, Novi Sad - Univerzitet u Novom Sadu
AKCIONA ISTRAŽIVANJA U FUNKCIJI PLANIRANJA RADA SA DAROVITIM STUDENTIMA

Ana Ban, Sofija Vrcelj, Sveučilište u Rijeci - Filozofski fakultet - Odsjek za pedagogiju - Hrvatska
КАКО ПРЕПОЗНАТИ НАДАРЕНОГ УЧЕНИКА?

Blanka Bogunović, Gordana Karan i Jelena Dubljević
Fakultet muzičke umetnosti, Univerzitet umetnosti u Beogradu
VEŠTINE IZVOĐENJA KAO POKAZATELJI RAZVOJA MUZIČKI DAROVITIH

Euđen Činč, Tanja Nedimović
Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Palov“ Vršac
KOMPETENCIJE VASPITAČA I MOGUĆI UZROCI POGREŠNIH METODOLOŠKIH PRISTUPA
IDENTIFIKACIJI MUZIČKI DAROVITE DECE

Alina Constantin - Univerzitet „Eftimie Murgu“ Rešica, Rumunija
SAVETOVANJE NASTAVNOG OSOBLJA ZA OBRAZOVANJE DAROVITE DECE

Мирко Дејић - Учитељски факултет у Београду
Крстивоје Шпијуновић - Учитељски факултет у Ужицу
Ћебић Саво - Висока техничка школа струковних студија, Зрњанин
НЕСТАНДАРДНИ ЗАДАЦИ У ФУНКЦИЈИ ИДЕНТИФИКАЦИЈЕ МАТЕМАТИЧКИХ
СПОСОБНОСТИ

Svetozar Delic, Istrazivacki centar za otkrivanje i razvoj talenata "NIKOLA TESLA", Novi Sad
METODOLOŠKE ODLIKE "SISTEMA RANOG OTKRIVANJA I UBRZANOG RAZVOJA
DAROVITIH U REPUBLICI SRBIJI"

Laura Veronica DEMENESCU - Univerzitet de Vest Temišvar , Fakultet muzičke umetnosti
METODOLOŠKI PROBLEMI ILUZIJE I KONFUZIJE IDENTIFIKACIJE MUZIČKE
DAROVITOSTI

Stela Dragulin, Fakultet za muzičku umetnost - Univerzitet Transilvania, Brašov Rumunija
ČUDO OD DETETA: DAROVITOST I INTELIGENCIJA - PROBLEMI METODOLOGIJE
ISTRAŽIVANJA

Drobot Loredana - Eftimie Murgu University from Resita
COUNSELLING PARENTS WITH GIFTED CHILDREN

Bosiljka Đorđević. Srpska akademija obrazovanja - Beograd
FAKTORI (NE) USPEHA DAROVITIH I KREATIVNIH ŽENA - METODOLOGIJA
PROCENJIVANJA I OCENJIVANJA

Jovan Đorđević, Srpska akademija obrazovanja - Beograd
PREGLED METODOLOŠKIH ISTRAŽIVANJA O DRUŠTVENOM I MORALNOM RAZVOJU I
VASPITANJU DAROVITIH

Mirosava Đurišić-Bojanović i Slavica Maksić
Filozofski fakultet u Beogradu, Srbija i Institut za pedagoška istraživanja, Beograd, Srbija
ŠTA JE KREATIVNO U KREATIVNOM PRODUKTU?

Ivan Ferbežer, BISTRICA OB DRAVI - SLOVENIA, EUROPE
EKSPERIMENTI IN IZKUŠNJE O SOCIALNIH KOMPETENCAH NADARJENIH OTROK

Olivera Gajić, Spomenka Budić, Biljana Lungulov
Filozofski fakultet – Odsek za pedagogiju, Univerzitet u Novom Sadu
SAVREMENI METODOLOŠKI PRISTUPI MAPIRANJU KONTEKSTA OBRAZOVANJA
DAROVITIH

Gabriela-Felicia Georgevici, University "Eftimie Murgu" of Reșița
GIFTED EDUCATION – A CHALLENGE FOR CONTEMPORARY SCHOOL

Владимир С. Глаголев, МГИМО (У): кафедра философии, Москва
ENDOWMENT THROUGH THE PRISM OF INDIVIDUAL PLANTS MAKROKULTURNYH

Грозданка Гојков, Висока васпитачка школа „М. Палов“ Вршац
МЕТАТЕОРИЈСКИ КОНЦЕПТИ И ПРОУЧАВАЊЕ МЕТАКОГНИЦИЈЕ ДАРОВИТИХ

Aleksandra Gojkov-Rajić, Učiteljski fakultet, Beograd
Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Palov“, Vršac
METODOLOŠKI PROBLEMI IDENTIFIKOVANJA JEZIČKE DAROVITOSTI

Branko Jovanović , Univerzitet u Prištini, Filozofski fakultet Kosovska Mitrovica
Marija Jelić, Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju
MOGUĆNOSTI PRIMENE KVALITATIVNIH ISTRAŽIVAČKIH METODA U PROUČAVANJU
RAZVOJA DAROVITIH UČENIKA

Mojca Jurišević in Janez Vogrinc, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, Ljubljana - Slovenija
AKTUALNA METODOLOŠKA VPRAŠANJA NA PODROČJU IDENTIFIKACIJE NADARJENIH
UČENCEV V SLOVENIJI

Gabriela Kelemen, Univerzitet „Aurel Vlaicu“ - Arad, Rumunija
PITANJA ISTRAŽIVANJA DAROVITOSTI I TALENTA

Љупчо Кеверески, Педагошки факултет Битола, Р. Македонија
МЕТОДОЛОШКИ ПРОЦЕДУРИ ВО ПРИМЕНАТА НА РЕНЦУЛИ-ХАРТМАНОВАТА
СКАЛА ЗА ПРОЦЕНА НА КАРАКТЕРИСТИКИТЕ НА ОДНЕСУВАЊЕТО НА
СУПЕРИОРНИТЕ УЧЕНИЦИ ВО Р. МАКЕДОНИЈА

Мара Кнежевић, Марија Сакач, Педагошки факултет, Сомбор
ПРОУЧАВАЊЕ ДАРОВИТОСТИ У КОНТЕКСТУ ПОРОДИЧНЕ ГЕНЕТИКЕ И ОКРУЖЕЊА

Ljiljana Krneta, Fakultet političkih nauka - Banja Luka, RS, BiH
Emina Simunić, O.Š. "Mato Lovrak", Županja Hrvatska
PODSTICANJE EMOCIONALNE KOMPETENTNOSTI DAROVITIH UČENIKA U ŠKOLI

Zora Krnjaić, Institut za psihologiju - Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu
IZAZOVI ISTRAŽIVANJA DAROVITOSTI U EKOLOŠKI VALIDNOM KONTEKSTU

Radenko Krulj, Srpska akademija obrazovanja, Beograd
META-ANALIZA KAO KVANTITATIVNI METOD U ISTRAŽIVANJU DAROVITOSTI -
DOMETI I OGRANIČENJA-

Svetlana Kurteš, Univerzitet u Portsmutu - Velika Britanija
POJAM KOMPETENCIJE U OBRAZOVANJU: JOŠ JEDNO SUČELJAVANJE TEORIJE I PRAKSE

Dušanka Lazarević, Univerzitet u Beogradu - Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja
IDENTIFIKOVANJE DAROVITOSTI UČENIKA - OSLONCI U BLUMOVOJ TAKSONOMIJI

Jelena Maksimović, Univerzitet u Nišu - Filozofski fakultet
KVALITATIVNA STUDIJA SLUČAJA U ISTRAŽIVANJIMA DAROVITOSTI

Данило Ж. Марковић, Српска академија образовања, Београд
СОЦИЈАЛНА ЕКОЛОГИЈА И РЕШАВАЊЕ МЕТОДОЛОШКИХ ПРОБЛЕМА
ИСТРАЖИВАЊА ДАРОВИТИХ

Tanja Nedimović, Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Palov“ Vršac
PODBACIVANJE DAROVITIH - MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA KVANTITATIVNIH
ISTRAŽIVANJA

Adrijan Negru, Učiteljski fakultet Beograd,
Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Palov“ Vršac
MENKSOVO VREDNOVANJE RENZULIJEVE TEORIJE O DAROVITIMA

Victor NEUMANN, Universitatea de Vest din Timișoara
Miodrag MILIN, Universitatea „Aurel Vlaicu“ din Arad
REINHART KOSELLECK AND THE TIMIȘOARA SCHOOL OF CONCEPTUAL HISTORY

Радмила Николић, Универзитет у Крагујевцу, Учитељски факултет у Ужицу
Вера Ж. Радовић, Универзитет у Београду, Учитељски факултет
Јелена Стаматовић, Универзитет у Крагујевцу, Учитељски факултет у Ужицу
ТЕНДЕНЦИЈЕ У ИСТРАЖИВАЊУ ДАРОВИТОСТИ

Nițulescu Lavinia, „Eftimie Murgu” University of Reșița
THE IMPACT OF GROUP EXERCISES ON CREATIVITY

Александар М. Петровић, Универзитет у Приштини, Филозофски факултет Косовска
Митровица, Косово-Србија
ПРИЛОГ МЕТОДОЛОГИЈИ РАЗМАТРАЊА ПРОБЛЕМА ДАРОВИТОСТИ У ДУХОВНИМ
НАУКАМА

Prodan Gianina Cătălina „Eftimie Murgu” University of Reșița
THE IMPACT OF TEACHERS’ EDUCATIONAL CONCEPTIONS FROM WEST REGION OF
ROMANIA TO THE CURRICULUM FOR GIFTED AND TALENTED PUPILS

Predrag Prtljaga, Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Palov” u
Vršcu
REALNO I VIRTUELNO - DVA LICA DAROVITOSTI

Dario Saftich, EDIT Rijeka, Rijeka
NADARENOST I PRINCIP NEODREĐENOSTI

Margarita Silantjeva , MGIMO University MID Russia
Philosophy Department Moscow, Russia
METHODOLOGICAL FOUNDATIONS AND ENDOWMENTS DETERMINE THE
BOUNDARIES OF POSSIBILITIES TO DIVERSIFY ITS APPROACH IN LIGHT OF
CONTEMPORARY PHILOSOPHY OF CULTURE

Dragica Stanojlović, Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Palov”
Vršac
METODOLOŠKE SPECIFIČNOSTI U PROUČAVANJU SOCIJALIZACIJE DAROVITE DECE

Jasmina Starc, Faculty of Business and Management Sciences
School of Business and Management
METHODS OF DETECTING OF GIFTED EMPLOYEES IN AN ORGANIZATION

Milena Stipić, Radovan Grandić, Filozofski fakultet, Novi Sad
NOVI TOKOVI U ISTRAZIVANJU DAROVITOSTI

Petar Stojaković, Odsjek za psihoogiju , Filozofski fakultet - Univerzitet u Banjoj Luci
POSTUPAK META-ANALIZE I PROUČAVANJE POVEZANOSTI VARIJABLI REDA ROĐENJA
I DAROVITOSTI (KREATIVNOSTI)

Aleksandar Stojanović, Učiteljski fakultet, Beograd
Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Palov” -Vršac
METODOLOŠKA OGRANIČENJA U PROUČAVANJU MORALNOSTI DAROVITIH

Љубивоје Стојановић, Висока васпитачка школа - Вршац
ИСТРАЖИВАЊЕ ДАРОВИТОСТИ КАО КРЕАТИВНЕ РАЗЛИЧИТОСТИ У ТЕОЛОШКОМ
КОНТЕКСТУ

Nataša Sturza Milić, Visoka vaspitačka škola «Mihailo Palov» Vršac
PROVERA METRIJSKIH KARAKTERISTIKA BATERIJE MOTORIČKIH ZADATAKA
ZA IDENTIFIKACIJU MOTORIČKI DAROVITE DECE

Tomislav Suhecki, Visoka vaspitačka škola «Mihailo Palov» Vršac
METODE U IDENTIFUKACIJI LIKOVNE DAROVITOSTI

Slavica Ševkušić, Institut za pedagoška istraživanja, Beograd
STATUS KVALITATIVNIH ISTRAŽIVANJA U OBLASTI DAROVITOSTI I OBRAZOVANJA
DAROVITIH

Александра Шиндић, Центар за предшколско васпитање и образовање - Бања Лука
Ранко Рајовић, Комитет Mense International за даровиту децу, Нови Сад
Ненад Сузић, Филозофски факултет, Бања Лука
ПРИМЈЕНА НТЦ СИСТЕМА УЧЕЊА У ПОЧЕТНОМ МУЗИЧКОМ ОПИСМЕЊАВАЊУ

Крстивоје Шпијуновић, Миленко Кундачина, Сања Маричић
Учитељски факултет, Ужице
МЕТОДОЛОШКИ ПРОБЛЕМИ ПРОУЧАВАЊА ДАРОВИТОСТИ ЗА МАТЕМАТИКУ

Урош В. Шуваковић, Универзитет у Приштини, Филозофски факултет
са привременим седиштем у Косовској Митровици, Катедра за социологију
БИОГРАФСКИ МЕТОД (МЕТОД ЖИВОТНЕ ПРИЧЕ) У ИСТРАЖИВАЊУ ДАРОВИТОСТИ

Ogica Tomić, Pokrajinski sekretarijat za sport i omladinu, Novi Sad
NAGRAĐIVANJE I PROMOVISANJE POSTIGNUĆA DAROVITIH UČENIKA KAO PODSTICAJ
RAZVOJU NJIHOVE DAROVITOSTI - NAUČNI KRITERIJUMI U IDENTIFIKACIJI DAROVITIH
UČENIKA

Valerija Večei-Funda, OŠ Ante Starčevića, Lepoglava, Hrvatska
Jelena Portner Pavićević, I. osnovna škola, Varaždin, Hrvatska
DAROVITOST, KREATIVNOST I HUMOR

Даница Веселинов, Висока школа струковних студија за образовање васпитача „М. Палов“,
Вршац
ХОЛИСТИЧКИ ПРИСТУП ДАРОВИТИМ УЧЕНИЦИМА У ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНОЈ
ТЕМАТСКОЈ НАСТАВИ ПРИРОДЕ И ДРУШТВА

Нада Вилотијевић, Горан Вилотијевић, Учитељски факултет, Београд
Висока школа струковних студија за образовање васпитача „М. Палов“, Вршац
МЕТОДОЛОШКИ ПОСТУПЦИ ИСТРАЖИВАЊА ПОТРЕБА И ИНТЕРЕСОВАЊА
ДАРОВИТИХ

Biljana Vujasin, Visoka visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača «Mihailo Palov»
Vršac
METODOLOŠKE SPECIFIČNOSTI PREPOZNAVANJA DAROVITOSTI U POSEBNOJ
POPULACIJI („HENDIKEPIRANI DAROVITI“)

Jasminka Zloković, Petra Polić
Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Odsjek za pedagogiju
OBITELJ KAO (NE)POTICATELJ NADARENOSTI DJETETA

Slađana Zuković, Jovana Milutinović, Filozofski fakultet, Univerzitet Novi Sad
METODOLOŠKI ASPEKTI ISTRAŽIVAWA PORODICE KAO SREDINSKOG FAKTORA
RAZVOJA DAROVITOSTI

Ivan Ferbežer, Slovenija
PRIKAZ KNJIGE: TALENTI 2000-2010, PODSTICAJI DAROVITIM UČENICIMA I UČENICAMA
NAGRAĐIVANJEM I PROMOVISANJEM NJIHOVIH POSTIGNUĆA. UREDILA DR OLGICA
TOMIĆ. POKRAJINSKI SEKRETARIJAT ZA SPORT I OMLADINU. NOVI SAD, 2012.

